

บทคัดย่อ

T158803

ชื่อภาคนิพนธ์ : ปัญหาและความต้องการของผู้ต้องขังต่อการจัดสวัสดิการเรือนจำ :
ศึกษากรณีผู้ต้องขังเรือนจำกลางเชียงราย
ชื่อผู้เขียน : นางสาวอนุรักษ์ ทาวาน
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(พัฒนาสังคม)
ปีการศึกษา : 2547

การศึกษาเรื่อง ปัญหาและความต้องการของผู้ต้องขังต่อการจัดสวัสดิการเรือนจำ : ศึกษา
กรณี ผู้ต้องขังเรือนจำกลางเชียงราย มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาถึงความต้องการสวัสดิการใน
ด้านต่างๆ ของผู้ต้องขังที่มุ่งหวังให้เรือนจำจัดให้ในขณะที่ต้องโทษอยู่ภายในเรือนจำ และเพื่อ
ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของระบบการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดเชียงราย

กรอบในการศึกษาครั้งนี้ ตัวแปรตาม คือความต้องการสวัสดิการ ส่วนตัวแปรอิสระคือ
เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ก่อนต้องโทษ กำหนดโทษ ฐานความผิด และภูมิฐานะ

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือผู้ต้องขังในเรือนจำกลางเชียงรายทั้งหมด 5 แคน จำนวน 397 คน
โดยการออกแบบสอบถามและทำการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่
ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ F-test

ผลการศึกษามีดังนี้

1. ผู้ต้องขังส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุไม่เกิน 30 ปี มีระดับการศึกษาจบจากมัธยมต้นถึง
อนุปริญญา มีรายได้ก่อนต้องโทษ ต่ำกว่า 3,000 บาท มีกำหนดโทษ 6-20 ปี มีฐานความผิดมา
จากการถูกชักจูงจากเพื่อน การติดยา ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ความตึกคะนอง มีภูมิฐานะอยู่ในเขต
ภาคเหนือเกินกว่าครึ่ง

2. ผู้ต้องขังมีความเห็นว่าเรือนจำจัดสวัสดิการได้ตรงกับความต้องการของผู้ต้องขังใน
ระดับปานกลาง โดยด้านการศึกษาตรงกับความต้องการมากที่สุด ขณะที่ด้านรักษาพยาบาลตรงกับ
ความต้องการน้อยที่สุด

สำหรับการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การศึกษาของผู้ต้องขังและกำหนดโทษที่ผู้ต้องขัง
ได้รับแตกต่างกันจะทำให้ความต้องการในการจัดสวัสดิการของเรือนจำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ขณะที่ตัวแปรอื่นซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ รายได้ ฐานความผิด และ
ภูมิฐานะไม่มีผลต่อความต้องการในการจัดสวัสดิการของเรือนจำแต่อย่างใด

1. ข้อเสนอแนะสำหรับเรือนจำกลางเชียงราย

1.1 ในด้านสวัสดิการพื้นฐาน เรือนจำควรมีการตรวจเช็คและตรวจสอบถึงความต้องการในด้านสวัสดิการต่างๆของผู้ต้องขังโดยการประชุมหรือมีเจ้าหน้าที่รับแจ้งหรือร้องทุกข์ถึงความต้องการของผู้ต้องขังว่าใครต้องการหรือให้ช่วยเหลืออะไรด้านใดผู้บังคับบัญชาควรมีการตรวจสอบถึงการดำเนินการด้านการจัดเลี้ยงอาหาร การแจกเครื่องอุปโภคบริโภคของเจ้าหน้าที่ให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ต้องขัง และมีหลักเกณฑ์ในการแจกเครื่องอุปโภคบริโภคต่างๆอย่างชัดเจน และสามารถตรวจสอบได้

1.2 ในด้านการรักษาพยาบาล เรือนจำควรมีแพทย์ประจำเรือนจำ ซึ่งปัจจุบันเรือนจำมีเพียงแค่พยาบาลวิชาชีพ และพยาบาลเทคนิคเท่านั้น และยาที่ใช้ในการรักษาโรคบางชนิดขาดแคลนอย่างมาก เรือนจำควรอนุญาตให้ญาติผู้ต้องขังนำยาประจำตัวที่ได้รับการรับรองจากแพทย์แล้วนำเข้ามาได้

1.3 ด้านการศึกษา เรือนจำยังขาดบุคลากรที่มีประสิทธิภาพในการสอนและให้ความรู้แก่ ผู้ต้องขังอยู่มาก ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่สอนในโรงเรียนต้องรับผิดชอบหน้าที่หลายด้าน จึงไม่มีความพร้อมและไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้ต้องขังอย่างเต็มที่ ทางเรือนจำควรประสานกับกรมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อขอเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เข้ามาสอนหนังสือผู้ต้องขังเพื่อให้ได้รับความรู้อย่างเต็มที่ และอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนยังขาดแคลนอยู่มากเรือนจำควรประสานกับหน่วยงานที่จะให้ การสนับสนุนช่วยเหลือขอรับบริจาคสื่อการเรียนการสอนให้กับทางเรือนจำ

1.4 ด้านการอนามัย เรือนจำควรมีการอบรมให้ผู้ต้องขังได้รับความรู้ความเข้าใจในการรักษอนามัยของตนเองและสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้อง โดยการขอความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเข้ามาอบรมให้แก่ผู้ต้องขังเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ และอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่เพื่อแนะนำให้ความรู้แก่ผู้ต้องขังต่อไป

1.5 ด้านกีฬาและนันทนาการ ในปัจจุบันผู้ต้องขังในเรือนจำยังขาดอุปกรณ์กีฬาและเครื่องนันทนาการเป็นจำนวนมาก เรือนจำควรมีการประชาสัมพันธ์ขอรับบริจาคจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนต่างๆ เพราะงบประมาณในการจัดซื้อไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ต้องขังซึ่งมีจำนวนมาก

1.6 ด้านการฝึกวิชาชีพ ปัจจุบันการฝึกวิชาชีพของเรือนจำยังเป็นการฝึกวิชาชีพที่ซ้ำซากและเป็นการฝึกวิชาชีพในระยะสั้น ซึ่งเมื่อผู้ต้องขังที่ได้รับการฝึกวิชาชีพแล้วได้รับการปล่อย

ออกไป ไม่สามารถนำวิชาชีพไปประกอบอาชีพได้ ฝ่ายที่รับผิดชอบควรหาวิชาชีพที่มีความหลากหลายมาให้ผู้ต้องขังฝึกอย่างต่อเนื่องและใช้เวลาในการอบรมอย่างน้อย 3 เดือน และเป็นวิชาชีพที่ใช้เงินทุนน้อยให้ผู้ต้องขังจะได้มีความรู้และเข้าใจในวิชาชีพนั้นอย่างแท้จริง เพื่อเมื่อได้รับการปล่อยตัวไปแล้วสามารถนำไปประกอบอาชีพได้

1.7 การตั้งคสมสเกระห์ผู้ต้องขัง ในปัจจุบันเรือนจำกลางเชียงร่ายได้ดำเนินการเกี่ยวกับโครงการด้านการสเกระห์ผู้ต้องขังไปบ้างแล้วหลายโครงการ แต่ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าเรือนจำจัดให้มีการสเกระห์ในด้านต่างๆให้กับผู้ต้องขัง เรือนจำและฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรมีการประชาสัมพันธ์โดยการประกาศเสียงตามสายและติดประกาศประชาสัมพันธ์ให้ผู้ต้องขังทราบอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ อีกทั้งเรือนจำควรมีการอบรมเจ้าหน้าที่ในด้านอื่นได้เข้ารับการอบรมและมีส่วนช่วยทำหน้าที่ในงานด้านตั้งคสมสเกระห์ ส่งเสริมการเพิ่มพูนวิชาความรู้ของเจ้าหน้าที่เนื่องจากเป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำเนินงานการให้บริการด้านต่างๆ

The research aimed to find out the welfare needs of the prisons and to identify the problems of the Central Prison in Chiangrai Province in Providing them with different types of welfare.

The framework of the study included the prisoners' welfare needs as the dependent variable and the independent variable, which were gender, age, education, income before being imprisoned, conviction, type of offence, and hometown.

A questionnaire was employed to collect the data from 397 prisoners in 5 areas of the Central Prison in Chiangrai Province. The descriptive statistics used were frequency, percentage, mean and standard deviation, and the inferential statistics for testing the hypotheses were t-test and F-test.

The findings were summarized below.

1. Most of the prisoners in the study were males, aged not more than 30. They completed secondary school or earned an Associate of Art degree. Their income before imprisonment was below 3,000 baht. The term of imprisonment was 6-20 years. Their offences were being persuaded from their friends to commit crimes, drug addiction, not knowing that what they did was a crime, and recklessness.

2. The prisoners agreed that the prison provided them with the right types of welfare at a moderate level. Education directly served their need most while health care met their need least.

When the hypotheses were tested, it was found that education and different convictions contributed to the difference in their welfare needs at the 0.05 level. On the contrary, gender, age, income, type of offence and hometown did not influence on their welfare needs.

Recommendations

1. Recommendations for the Chiangrai Central Prison.

1.1 Basic welfare. The prisoner should check or examine the prisoner's welfare needs by holding a meeting of prisoners, or having some officers to get complaints from them in order to know what assistances they needed. The superior should check boarding and the prison officers' distributing necessities of life to them to ensure that the practice was fair. There should be definite criteria for distributing them and this could be checked.

1.2 Health area. There should be regular doctors in the prison. At present, there are only certificated nurses and technical nurses. There are also a lack of some kinds of medicine. The prison should allow the prisoners' relatives to bring them medicines prescribed by the doctors.

1.3 Education. There is still a lack of qualified personnel to teach prisoners. The current personnel in the school had many responsibilities so they are not quite ready to fully teach them. The prison should coordinate with the Informal Education Department to send teachers to teach them. Also, teaching aids are scarce; therefore, the prison should coordinate with organizations that can give assistance. In other words, the prison may ask for donations.

1.4 Sanitation. The prison should train the prisoners to have a knowledge and understanding about sanitation and the environment. Cooperation may be sought from the government agency concerned. Such training should be offered to the prisoners as well as the officers, who can later provide knowledge for prisoners.

1.5 Sports and recreation. At present the prisoners in the Chiangrai Central Prison still lack sports instruments and recreational equipment. The prison should ask

TE 158803

for donations from the public and the private sectors because its own budget is not adequate.

1.6 Occupational training. At present, the same training courses are offered again and again and these training courses are short courses. So after the prisoners who have received training are set free, they did not have enough knowledge to earn a living. The responsible officers should provide them with a variety of occupational training courses. Such training courses should be continuous and take at least 3 month so that they can really earn a living with the knowledge gained. The occupations should require small investment.

1.7 Social welfare. At present, the Chiangrai Central prison is launching several social welfare projects for the prisoners, but most of the prisoners do not know about this. Therefore, the prison should announce the projects on air so that all the prisoners will get the information. The prison should also train the officers to help in social welfare work. The officer's knowledge should be upgraded because they are key to the operational success.